

COMPETITIVE EXAMINATION FOR RECRUITMENT TO POSTS
IN B.P.S.-18 UNDER THE FEDERAL GOVERNMENT, 2001

PUNJABI

TIME ALLOWED: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

نوٹ: کل پنجاس سوالوں دے جناب پنجابی درج لکھو۔ انھوں سوال لازمی اے۔ حصہ اول تے حصہ دوم وچوں کوئی درج سوال مل کر۔ ہر سوال دے نمبر برابر نہیں۔

حصہ اول

- ۱۔ پنجابی لوک گیت، بولیاں، دیواناں، اڑواڑاں، قسماں دس کے 'بولیاں' دا مسرور معانی اوپر دا مثالوں دے کے کرو۔
- ۲۔ 'پیسے شادی کافی سن کے لہد اکفر امردو' ایس بیان دی روشنی درج کا نیاں دے حوالے نال سید پیسے شادی شاعری اچے بحث کرو۔
- ۳۔ میاں محمد بخش، دوزاں، سیف الملوک 'نوں ہنت تے اڈم دی داستان بنا کے پیش کیتا اے، مثالوں دے کے ثابت کرو۔

حصہ دوم

- ۱۔ 'جگر تے' (شریف کھاجی) پنجابی دی جدید شاعری دی سہلی مثال اے۔ مثالوں نال بتا کرو۔
- ۲۔ مثالوں دے کے ثابت کرو کہ ناول 'پنڈ' اک مجدد اول اے۔
- ۳۔ 'مرد وایت' درج لاکر اسلم رائے ہر شاعر کوئی نہ کوئی نوٹ لکھا وصف بتا دے، ایسناں بتا دیاں دے حوالے نال نقاد دی سلاہتا کرو۔
- ۴۔ پنڈھ کھیسے سرانویاں اچے مختصر نوٹ لکھو:
  - (الف) پنجابی دساں ریتاں دے لوک گیتاں وچوں 'ویاہ' دی رسم نال نڈے گیت
  - (ب) 'پشم دی کھی داستان' 'سنسی' دا لکری تے لئی جائزہ
  - (ج) حضرت سلطان باہو دی شاعری درج فقر
  - (د) نئی سرکار (مجدد اکرم شر) حضرت محمد ﷺ دی ہیرت دی لکری لکھت

لازمی سوال

- ۸۔ پنڈھ لکھے جزاں داد درست (مختصر) جواب لکھو، ہر نوڈا اک نمبر اے، ایہہ نمبر اوستے صورت درج لکھے گا بے جواب ہانگل درست ہو دے گا۔
  - (الف) پنجابی لوک گیت لوری، دا کوئی ایسا بول درج کرو جس دوج اللہ واذکر ہو دے۔
  - (ب) پنجابی لوک گیت "اوسلا" بزمی تے رزمیہ دونوں دے دکھ دکھناں نہیں لکھو۔
  - (پ) پنجابی لوک گیت 'گھڑوی' کس موقع تے گایا جاندا اے لکھو۔

درج نال

- (ت) حضرت سلطان باہو اپنے کلام وچ مرشد بہرمان لئی کیہ شرط ورج کیتی اے۔
- (ث) حضرت بابا فرید "کس وچ نال شکر جی اگھوائے" داک وچ لکھو۔
- (ج) کس صوفی شاعر دی شاعری وچ "رود علی" "ڈاڈ کراے" "داک مصرعہ" لکھو۔
- (د) شعر مکمل کرو۔ "زکھی شکھی کھائے کے، ٹھنڈا پانی پیو۔"
- (ر) پنجابی رومانی داستاناں وچوں "آدم جام" کس داستان دا کردار اے، کیہ اے؟
- (ز) سید وارث شاہ نے اپنی میراں جھاو وچ شیخ جیوان دا ذکر کیا اے، ماں لکھو۔
- (ژ) کیہ سید وارث شاہ قاری مشہور دی داتا گھڑی مشہور اے، ہاں یاں نندی بچہ دی لکھو۔
- (ر) "ترجمن (احمد راسی) وچ "ڈاروں وچ پڑی کوچ" کون اے؟
- (ز) "ترجمن" کیہ اے؟ پنجابی راجل وچ انہدا کیہ کردار اے۔
- (ز) "سک ستران دی" (حفیظ تائب) دا عنوان کس مشہور پنجابی نعت توں لیا گیا اے؟
- (ز) پنجگساں رگوڑی جھاں "ترجمن گھمے" لائے رانی ڈنہر جین چھوت پڑھ کے کس پنجابی شاعر نے کتاب دا ناں "دکن وچ آؤند اے" لکھو۔
- (س) "سفر دی رات" وچ "نور" بنگران لئی تھیڑیاں علامتاں ورتیاں نیں، لہماں وچوں چار علامتاں ورج کر۔
- (ش) عارف مبدائتین نے "اکاپے داسافر" وچ لکھیا اے، میں خروان دا کھو جی آں، خروان کیہ اے۔
- (س) پٹھ لکھے لکھاریاں وچوں ایہہ کس دا شعرا اے:

- کیہ لیسیں جیا کوڑتھوں، کیہ لیسیں جیا کوڑتھوں
- کوئی جانن اوئے نہ موڑتھوں کیہ لیسیں جیا کوڑتھوں
- (ا) بیٹھے شاہ (ب) عبدانکر بہتر (ج) خواجہ فرید
- (د) نوشہرہ بخش (ر) لہماں وچوں کوئی بھیں
- (س) لٹھ لکھیاں گھتاں وچوں "نشابے خان" کس لکھت دی تحریر دا کردار اے:
- (ا) ہٹھ (ب) کالیاں اماں کالے روز (ج) تالی دے تھلے
- (د) لہماں وچوں کوئی بھیں
- (ط) پرکھ پڑچول (عارف مبدائتین) نوں چار حصیاں وچ ونڈیا گیا اے، سر تالیوں لکھو۔
- (ظ) کیہ "پنجابی ادب دی کہانی" (عبدالمفتوح قریشی) ادب دی تاریخ اے یاں نہ کرہ؟ بچہ دی لکھو۔

*****

FEDERAL PUBLIC SERVICE COMMISSION

COMPETITIVE EXAMINATION FOR RECRUITMENT TO POSTS
IN B.P.S.-17 UNDER THE FEDERAL GOVERNMENT, 2002

PUNJABI

TIME ALLOWED: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

نوٹ: کل پنجاب سوالاں دے جواب پنجابی وچ لکھو۔ اٹھواں سوال لازمی اے۔ حصہ اول تے حصہ دوم وچوں کوئی دو سوال حل کرو۔ سب سوالاں دے نمبر برابر نیں۔

حصہ اول

- ۱۔ پنجابی لوک گیتاں وچوں ذمہ دار قدیم گیت اے۔ اضمحلال دیاں کنیاں قسماں نیں تے گاؤن دے نئے طریقے نیں؟
مثالاں نال بیان کرو۔
- ۲۔ بابا فرید الدین مسعودی شکر واکلام حیاتی دیاں تجربیاں، مشاہدیاں تے تھمپتیاں دا مجموعہ اے۔ ادھناں دے شعراں دے حوالے نال ثابت کرو۔
- ۳۔ ہیر وارث شاہ وچ پنجاب ہسد اوسدا دکھالی دیندا اے۔ تہاڈا کیہ خیال اے؟ اپنی رائے نال دلیل اسے طور تے ہیر دے شعری پیش کرو۔

حصہ دوم

- ۴۔ منیر نیازی نوں جدید لہجے دا شاعر کیوں آکھیا جاندا اے؟ "سفری رات" دے حوالے نال بحث کرو۔
- ۵۔ آزاد نظم کس نوں آکھدے نیں؟ "کچے گھرے" وچوں باقی صدیقی دیاں آزاد نظماں دا ویرہ ایس طرح کر وچی ادھیاں لفظی تے معنوی خوبیاں آگھر کے ساٹے آجان۔
- ۶۔ ناٹلی دے تھلے ڈرامیاں وچوں تہانوں کیہڑے چار کردار پسند نیں تے کیوں؟ کھنل کے لکھو۔
- ۷۔ پنھنیاں لکھے سر تا نویاں آتے مختصر نوٹ لکھو :
(الف) موعودہ نوشہہ سنج بخش دا ذیلیاں ذھنک۔
(ب) ناول "بھٹہ" دا مرکزی کردار باؤ احمد مجید۔
(ج) احمد رائی دی نظم "ترنجن" دا لئی تے فکری ویرہ۔
(د) "کالیاں اناں کالے روز" دے افسانہ "اسلم دا تجزیہ"۔

لازمی سوال

۸۔ پٹھ لکھے تجڑاں دا درست (مختصر) جواب لکھو، ہر تجڑاں اک نمبر اے، ایہہ نمبر اسے صورت وچ ملے گا تے جواب لکھو۔
درست ہو دے گا۔

(الف) پنجابی وچ سب توں پہلاں سی حرفی کس شاعر نے لکھی؟

درق الٹو

- (ب) شعر مکمل کرو۔ فرید ا خاک زندیے خاکوں جیڈ نہ کوئے۔
- (پ) "سک متراں دی" وچوں کے اک نعت دے دوشعر لکھو۔
- (ت) ترجمان کس نوں آکھدے نیس؟
- (ث) شاہ حسین دیاں کافیاں وچوں کوئی چھ علامتاں لکھو۔
- (ث) سستی کس دہیں دی رہن والی سی؟
- (ج) ہیر دے ماں، باپ، بھراتے خاوند دے ناں دتو۔
- (ر) عبدالمکریم شرنے حضور ﷺ دی ولادت تے وفات دی کبھی تاریخ لکھی اے۔
- (ز) انور علی دی کہانی "پنیاں نیسے جتھ" دا موضوع کیہ اے؟
- (ز) عارف عبدالتین دے نیزے اکلاپے توں کیہ مراد اے؟
- (ر) خطبات اقبال علامہ اقبال دی کس انگریزی کتاب دا ترجمہ اے؟
- (ز) نجم حسین سیدی کتاب "سیدھاں" دے کوئی چار مضموناں دے ناں لکھو۔
- (ز) تن ایسے شاعر اں دے ناں لکھو جہاں نے قصہ ہیر رانجھا لکھیا۔
- (ژ) نونو فرید دے نیزے "روہی" توں کیہ مراد اے؟
- (س) بیوانے مرزا خاں دے ماں، باپ دے کیہ ناں دتے نیس؟
- (ش) پنجابی دے پہلے نثر نگار کون سن؟
- (ص) خیر دین نمبردار کس کتاب دا کردار اے؟
- (ض) پرکھ پڑچول دو لفظ نیس۔ انہماں دے دکھرے دکھرے معنی لکھو۔
- (ط) ذاکر اسلم رانا نے حقیتاں دا ترجمان تے چہاک شاعر کس نوں آکھیا اے؟
- (ظ) ایہہ شعر کس شاعر دا اے؟

تیرا پنڈا دی توت دی، تیری لگراں ورنی بانہہ

تیرے ہاتھ نیس بھل کریر دے جو بن دن دی چھاں

(۱) احمد رانی (ب) شریف کجاہی (ج) منیر نیازی (د) عارف عبدالتین

*****

FEDERAL PUBLIC SERVICE COMMISSION
COMPETITIVE EXAMINATION FOR RECRUITMENT TO POSTS
IN B.P.S.-17 UNDER THE FEDERAL GOVERNMENT, 2003

PUNJABI

TIME ALLOWED: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

نوٹ: ہر حصے میں کوئی دو دو سوالات دے جواب دے جان۔ انھوں سوال لازمی ہے۔

پہلا حصہ

- (۲۰) ۱۔ تاریخی ذمہ لے پنجاب دے مرد ڈڈی جی سٹیان کن۔ کوئیں؟
(شمالی نال نر تانہ رالوڑی دا ہے۔ نریاں او پر یاں گھاں والا بھ کجھ نہ ہوی)
- (۲۰) ۲۔ اپنیاں کانیاں اندر کوئیں کوئیں شاہ حسین اپنی نمانتا نوں اگیڑ دا ہے؟
(گھی دا کلاہ شعر اں دے ڈھکدے جو بالیوں کیتا نچے)
- ۳۔ پنجاب دیاں روپ کہاں تھے اصل وچ انھوں دے منگھ داروچ راضی کرن دے چارے نچے۔ بیلو دی مرزا مساجاں وچ ایسے چارے کتھے کتھے لھدے تھے
موقعیاں مصرعیاں دا حوالہ ضروری ہے۔
(۱۰ . ۱۰)
- ۴۔ کبیریاں جنہاں لوڑاں تے صورت حال وچ لغت دا ہونا ضروری ہے؟ فیض تاجب نے اپنی کتاب سک مزاں دی وچ ایہناں گھاں دا اظہار کیہ کجھ آکھ کے کیتا
(۱۰ . ۱۰)

دووا حصہ

- ۵۔ اپنے نظریاں اندر اقبال نے اوہ کبیریاں اسلامی وچاردے حوالیوں نوں گھاں کیتیاں نیں جنہاں پاروں اوہناں نوں اک متکلم آکھیا جاسکدے؟ تہاڑے خیر
وچ لہج دے سے لہنہاں وچاراں دی کیا میت ہے؟
(۱۰ . ۱۰)
- ۶۔ ناول دی اک اھکدی تعریف دین کے منگھ دے موقعیاں کر داروں دے حوالیوں تیار کریا جے پئی کیہ منگھ اک بنیاد یا تے کامیاب ناول ہے دی یا نیں؟ (۵)
(۱۰ . ۱۰)
- ۷۔ کوئی دو اہر وچ دے نوٹ لکھے جاوں۔

- الف۔ عارف عبدالمستین نے اپنے آپ نوں اکلاپے دا مسافر کیوں آکھیا ہے؟
- ب۔ ناولی دے تھنے دے پاتراں دے جیہو جے ناں اوہو جیہاں صفتاں۔ کوئیں۔
- ج۔ رحمر روایت تے سیدھاں دے تنقید ڈھب دا اندر حلافرق کیا ہے؟
- د۔ کیہ بکراتے نوں نویں تے کلا سکی پنجابی شاعری دا منگھ آکھیا جاسکدے؟

لازمی سوال

(ہر جز دا اک نمبر)

- ۸۔ (۱) پنجابی وچ سب توں پہلاں قصہ میرزا گھاس کس نظم کیتا ہے؟
- (۲) قصہ راندر وارث شاہ دے اوس اہم درس واناں جیہاں آپ شاعری؟
- (۳) اچ سے قرآن مجید دا پنجابی ترجمہ کس کیتا جیہو لہجہ بیا دی ہے؟
- (۴) سولہ بخش کشتہ دی ادبی مشہوری دا باعث کیہ ہے؟
- (۵) کس پنجابی سوچھ وان نے سب توں پہلاں History of the Punjabi Literature لکھی؟
- (۶) ساندل پار دیاں تین لوک داستاناں دے ناؤں۔
- (۷) اقبال دے جاس نظریاں والی کتاب دے آخری خطبے دا ناؤں؟

- (۸) بابا فرید دے اشلوک سب توں پہلاں کتھے دیکھا رُو ہوئے؟
- (۹) اقبال دے نظریاں وچ ورتے گئے کہہاں تن لفظاں دا اثریف کنجاسی نے کیہ ترجمہ کیتا اے۔ outlook, spirit, concept
- (۱۰) نجم حسین سیدو پنجابی وچ ترجمہ کیتے گئے کسے ڈرامے دا ناں۔
- (۱۱) خواجہ فرید ایچاں کافیاں اندر اپنے کبھوے روہ قدیم مرشدان توں یاد کروے نیس؟
- (۱۲) اللہ وی ہستی بارے تصوف دے دو مشہور نظریے کبھوے نیس؟
- (۱۳) پنجابی ادب دے حوالے تال ڈاکٹر لا جوئی رانا کرشناوی کتاب دا کیہ ناں ہے؟
- (۱۴) کس انگریز افسر نے پیلو قصبے مرزا صاحبان نوں روکن اکھراں وچ اٹھیا سی؟
- (۱۵) کبھوے شاعر نے پیلو دے قصبے دے کئی قصبے اُلج دے اُلج اپنے قصبے وچ امار لکے؟
- (۱۶) ہاشم شاہ کبھوے بادشاہ داسکالی ہے؟
- (۱۷) لفظ ترجمان دے معنی کیہ ہن؟
- (۱۸) پاکستان ہن محرموں پنجابی وچ نروٹی تنیدوی دے مٹلی کتاب؟
- (۱۹) کس وی کتاب نوں اوہدے دا بیانیہ کھن والے کس ادیب نے پنجابی تنقید دا میل چھرا کھیا اے؟
- (۲۰) مراد ظکس صدی ہجری ہاں ہسوی وچ لکھے گئے؟

*****

FEDERAL PUBLIC SERVICE COMMISSION

COMPETITIVE EXAMINATION FOR RECRUITMENT TO POSTS

IN B.P.S.-17 UNDER THE FEDERAL GOVERNMENT, 2004.

PUNJABI

TIME ALLOWED: THREE HOURS

MAXIMUM MARKS: 100

نوٹ: ہر حصے میں کوئی دو در سوالوں سے جواب دیجیائیے۔ ہر سوال میں سو فیصد نمرے ہوں گے۔

پہلا حصہ

- ۱۔ پنجابی شاعری میں بولیاں نغزوں کے لحاظ سے کیا قسم ہیں؟ انہیں دسے موضوعات اور انکراماتوں سے لے کر۔ (۲۰)
- ۲۔ خوب نظام لری دی شاعری میں مصروف تے مقامی رنگہ اور کھوکھو کھوکھو سے لے کر۔ (۲۰)
- ۳۔ سماں بھر گلش دی گھسی داستان، سیف اسنوگ، زم سے گل دا رس دی دی ہے۔ مثالوں سے لے کر۔ (۲۰)
- ۴۔ 'کے کڑے' دی ہائی صدیقی نے پنجاب دی تھالی دی مٹل دا نوہ کھیا ہے تے لکھیا لکھیا ہے تے آٹھ دے شوبہ اکر کھیا ہے۔ دیکھو کہ مثالوں سے لے کر۔ (۲۰)

دووا حصہ

- ۵۔ مواد نوٹوں سے پہلے دیکھو دے سوزوں میں بیان کر کے لکھو کہ گھاری لے کر کھن دھانے۔ (۲۰)
  - ۶۔ 'کاپیاں ان کا لے روڑ' دی طرحے مزاج دے حوالے لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - ۷۔ لکھ لکھو ہر نواں دھوں کے دواتے۔ جی توں ہر لکھو۔ (۱۰۰)
- (الف) عظیم شاعر دی ہفتہ شاعری دی کتاب: مسکھڑاں دی، دھڑاں لری، سماں دی لہم دا موضوع بیان کر کے اہلے متھو نوٹوں کھلاواں بیان کرو۔
- (ب) حضرت سلطان باور سے سوانح دھڑاں دا انہاں دی پنجابی شاعری دے حوالے لکھو کہ گھاری لے روڑ دے مثالوں لکھو۔
- (ج) 'دھڑاں لری' دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
- (د) کتاب: 'جی توں ہر لکھو' دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)

لازمی سوال

- ۸۔ لکھ لکھو جو اس دور سے (مختصر) جواب لکھو، ہر نواں لہر اکاسے (ہر نواں دور دا ای لہر لے کر)۔
  - (۱) کوئی اک ہر لکھو ہیرا نوک ہوئے تے جس دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۲) ہیرا نوک ہیرا نوک ہوئے تے جس دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۳) شاعر حسین دا پنجابی تریں علاوہ دھاری کلام دی ملدا ہے، سزا توں لکھو۔ (۲۰)
  - (۴) خوب نظام لری دی شاعری میں مصروف تے مقامی رنگہ اور کھوکھو کھوکھو سے لے کر۔ (۲۰)
  - (۵) سید وارث شاہ نے کیوں سے عربی تہذیب سے دھڑاں لری لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۶) ہر شاعر دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۷) شاعر مانو بھر نور دے شاعر بنیو دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۸) سماں بھر گلش دی گھسی داستان، سیف اسنوگ، زم سے گل دا رس دی دی ہے۔ مثالوں سے لے کر۔ (۲۰)
  - (۹) عظیم شاعر دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۱۰) ہائی صدیقی نے پنجابی دے کلام دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۱۱) عارف مہول آستین نے 'اکلاپے داساں' دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۱۲) ناول 'ہنر' دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۱۳) 'ہائی دے سوزوں' دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۱۴) 'کاپیاں ان کا لے روڑ' دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۱۵) 'پنجابی ادب دی کہانی' دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۱۶) مواد نوٹوں سے پہلے دیکھو دے سوزوں میں بیان کر کے لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۱۷) ۱۹۵۷ء دی تک آزادی دے حوالے لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۱۸) حضرت سلطان باور نے مرشد پیراں لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)
  - (۱۹) شاعر حسین دا پنجابی تریں علاوہ دھاری کلام دی ملدا ہے، سزا توں لکھو۔ (۲۰)
  - (۲۰) 'دھڑاں لری' دی لکھ لکھو کہ گھاری لے روڑ دے سوزوں لے لیں۔ (۲۰)

